

Kære Fjerkræproducent,

Med dette nummer af FjerkræNyt sender vi:

- Tak for indsatsen til Sofie Knorr Jensen

Faglige nyheder om:

- 150 store husdyrbrug skal indberette ammoniak til EU-statistik senest 1/10
- Type 2 korrektion af husdyrgødning
- LowCLIC - nyt kyllingekædeprojekt får 13 mio kr. fra Innovationsfonden
- Afprøvning af frisk og ensileret pil til økologiske høner
- Indlæg på Europæisk Fjerkrækongres fra danske Aerocollect
- Ny PhD med speciale i kyllinger er udklækket fra Aarhus Universitet

Stor tak for indsatsen til Sofie Knorr Jensen fra Innovationscenter for Økologisk Landbrug
af Jette Søholm Petersen, SEGES

Med udgangen af september 2024 forlader Sofie Knorr Jensen sin stilling i Innovationscenter for Økologisk Landbrug, for at starte et PhD-studie ved Aarhus Universitet i Foulum.

Vi vil hermed sige stort tak til Sofie for samarbejdet fra 2021 og til nu, og mange tak for de fine artikler og notitser, hun har beriget os med i FjerkræNyt mv.

Herfra SEGES vil vi også sige mange tak for det gode kollegaskab, og ønske Sofie al muligt held og lykke med det nye job. Vi glæder os til nye samarbejdsmuligheder i regi af Aarhus Universitet og Innovationscenter for Økologisk Landbrug, som er godt i gang med at rekruttere en ny fjerkræmedarbejder.

Sofie Knorr Jensen, Innovationscenter for Økologisk Landbrug.

Faglige nyheder

Senest 1. oktober skal 150 store husdyrbrug indberette ammoniak til EU-statistik

af Henrik Bang Jensen, L&F og Niels Provstgård, SEGES Innovation

Svine- og fjerkræbrug med en ammoniakemission over 10 tons/år skal indberette emissionen til E-PRTR (EU's forureningsstatistik). Data er beregnet og kræver i de fleste tilfælde kun en bekræftelse.

Derfor modtager ca. 100 svinebrug og ca. 50 fjerkræbrug i disse dage et brev fra Miljøstyrelsen i deres E-Boks, hvor de bliver bedt om at gå ind på VIRK.DK og foretage indberetningen.

Oplysninger om ammoniakemissionen er offentlige tilgængelige via EU's forureningsdataportal (se link nederst i denne artikel). Det nye i år er, at også produktionsvolumen skal indberettes. Data for produktionsvolumen for den enkelte virksomhed vil dog ikke være offentligt tilgængeligt.

Indberetningen kan gøres med få klik. De nødvendige beregninger af ammoniakemission og produktionsvolumen er foretaget af Miljøstyrelsen ud fra data fra gødningsregnskabet. Som udgangspunkt skal data derfor blot bekræftes og indberettes ved at trykke "Indsend" til sidst. Herefter sendes oplysningerne til kommunen, som bekræfter at oplysningerne er korrekte. Den endelige indberetning til EU foretages af Miljøstyrelsen.

Det er vigtigt at understrege, at der er tale om indhentning af data til statistisk brug. De indberettede data berører ikke forhold omkring miljøgodkendelser.

Hvis man som bedriftsejer vurderer, at beregningerne ud fra gødningsregnskabet afviger væsentligt fra de faktiske forhold, er der mulighed for at taste egne tal ind. Man skal i den forbindelse være opmærksom på, at hvis det udløser yderligere sagsbehandling hos kommunen, så kan det være omfattet af brugerbetaling.

Yderligere oplysninger (NAVN mm)

Link til PRTR-indberetning: [Introduktion - Indberetning af PRTR | Virk](#)

Link til Miljøstyrelsens vejledning om PRTR: [PRTR - Miljøstyrelsen \(mst.dk\)](#)

Link til EU's forureningsportal: [European Industrial Emissions Portal \(europa.eu\)](#)

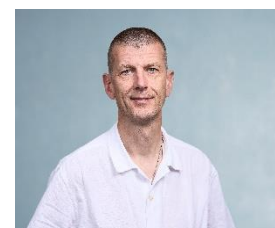
Hvis du har brug for yderligere hjælp eller forklaring er du velkommen til at kontakte Niels Provstgård på tlf. 2025 4808 eller mail: nipr@seges.dk

Husk: sidste frist for at bekræfte dine PRTR-data er d. 1. oktober.

Type 2 korrektioner

af Niels Provstgård, SEGES Innovation, Tlf: 2025 4808 og Mail: nipr@seges.dk

Et godt forhold mellem foderforbrug og ægproduktion eller tilvækst hos slagtekyllinger, kan give mulighed for at beregne en Type 2 korrektion af fjerkrægødningens indhold af N og P, og nedsætte udbringningsarealet, der skal være til rådighed.

For ægproduktion vil en grundig registrering af alle producerede æg trække en Type 2 korrektion i den rigtige retning. Som dokumentation anvendes afregning fra ægpakkeri, rugeri samt eventuel alternativ afsætning af æg. Husk også at medregne antal frasorterede æg. Slagtekyllingeproducenterne har et godt datasæt fra E-kontrollen til at foretage en Type 2 korrektion.

Foderleverandør kan give nøjagtige oplysninger om N og P indhold i leveret foder.

Følgende skal opgøres og dokumenteres for hver stald og hold i produktion:

Høns, rugeæg og hønniker (konsum og HPR)	Slagtekyllinger, kalkuner, ænder og gæs
✓ Antal årshøner/produceret hønniker, stk. ✓ Dødelighed ✓ Foderforbrug, kg i alt/årshøne el. hønnike ✓ Gns. N indhold i foder ✓ Gns. P indhold i foder ✓ Ægproduktion, kg/årshøne ✓ Tilvækst, kg pr. høne	✓ Indsatte kyllinger, andet fjerkræ, stk. ✓ Dødelighed ✓ Foderforbrug, kg i alt ✓ Gns. N indhold i foder ✓ Gns. P indhold i foder ✓ Slagteresultater

Husk at N- og P-indhold i dit slagtekyllingefoder kan findes i KIK, ACQP og L&F E-kontrol under "Gødningsrapport", og at foderleverandøren også kan hjælpe med at levere de ønskede oplysninger.

Planperioden 2024/2025 (1. august 2024 til 31. juli 2025)

Dokumentationen for det aktuelle produktionsniveau, fodermængde og fodersammensætning skal strække sig over 365 sammenhængende dage. For planperioden 2024/25 er der ændringer i perioden for opsamling af data, se *Vejledning om gødsknings- og harmoniregler*.

LowCLIC - nyt kyllingekædeprojekt får 13 mio kr. fra Innovationsfonden

Af Jette Spholm Petersen, SEGES Innovation

LowCLIC (Low Climate Impact Chicken) er et nyt kyllingekæde-partnerskab under AgriFoodTure programmet. Projektet skal mindske kyllingernes klima- og miljøpåvirkning ved at reducere påvirkningen fra det foder, kyllingerne spiser, og ved at reducere påvirkningen fra den gødning, dyrene udskiller.

LowCLIC støtter omstillingen til en klimaneutral velfærdskylling ved at minimere klimaafttrykket fra procedurer og teknikker i de væsentligste dele af kyllingeværdikæden. Klimaafttrykket fra kyllingefoder reduceres ved at udvikle og implementere nye næringsstofnormer for langsomt voksende kyllinger sammen med nye fodertilsetningsstoffer og foderråvarer. Udledningen af drivhusgasser fra håndtering af husdyrgødning

AgriFoodTure

Innovation Fund Denmark

FjerkræNyt nr. 3, den 30. september 2024

sænkes ved at genanvende gødningen til afgang og pyrolyse, så den kan bruges til at binde CO₂ i jorden og mindske eutrofiering af det omgivende miljø.

I løbet af LowCLIC projektperioden dokumenteres og sammenlignes trinvis reduktion i klimaaftryk for de vigtigste led i kyllingens værdikæde, og der formidles viden om nye klimavirkemidler.

Partnerskabet bag projektet sikrer en stærk eksekvering og værdiskabelse i værdikæden, og det forventes at projektet reducerer kyllingernes klimabelastning med 40%, svarende til 3,6 kg CO_{2e} pr. kylling - uden at gå på kompromis med dyrevelfærden.

Billeder fra LowCLIC Kick-off hos SEGES d. 2. juli 2024.

1: Øverst fra venstre: Johannes G. Madsen Vibeke Bjerre-Harpøth and Tofoku Woyengo, AU-Anis, Alex Manstrup Brøndum, Vrejlev Biogas og Vrejlev Energi, Niels Provstgård, SEGES, Henrik Bjarne Møller, AU-BCE, Susanne Kabell, Rose Poultry, Torben Hinrichsen, DSM, Tania Rubin, Rose Poultry, Pernille Vestergaard Madsen, Mette Kallestrup Spring, AgriFoodTure Kent Myllerup og Jette Søholm Petersen, SEGES.
2: Via teams: Jens Peter Christensen, KU, Jens Lésuisse, Aviagen og Jens Saksager, Saksager IS. Ikke på billederne: Jens Saksager, Jesper Kjærulf Hansen, Hornsyld Købmandsgård, Henrik Galsgaard og Michael Jensen, Frijsenborg Poultry, Brian M. Lauridsen, Rose Poultry, Ole Lund Svendsen og Liucija Sejonaite, DSM.

For flere oplysninger, kontakt projektleder Jette Søholm Petersen eller læs mere på dette link: [LowCLIC - AgriFoodTure](#)

Afprøvning af frisk og ensileret pil til økologiske høner

Af Sofie Knorr Jensen og Christoffer Grønne, Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Pil kan bidrage til at gøre jorden mere robust over for ekstreme vejrhændelser som ekstrem nedbør eller tørke, mindske udvaskning af kvælstof og gøre hønsesgården mere interessant at være i, men viser også potentiale som en ernæringskilde - dog først efter forarbejdning. Innovationscenter for Økologisk Landbrug har testet høners ædelyst af både frisk og ensileret pil. Se mere i denne artikel: <https://icoel.dk/husdyr/pil-til-oekologiske-hoener/>

Ensileret pil. Fotograf: Hester Callaghan

XVI European Poultry Conference
VALENCIA, SPAIN 24th-28th June 2024

Indlæg om AeroCollects nye Eimeria-validering

Af Emilie Ann Attwell Busch, AeroCollect

Fra d. 24. – 28 juni 2024 var 2.200 fjerkræforskere og virksomheder fra hele verden samlet i Valencia til den 26. Europæiske Fjerkrækongres for dele ny viden. En dansker var inviteret til at holde indlæg, og det var Emilie Ann Attwell Busch fra Aerocollect.

Emilie A.A. Busch holder indlæg på Europæisk Fjerkrækongres i Valencia juni 2024.

Emilie fortalte om teknologien fra AeroCollect, der bruger luftprøver til detektion af patogener i fjerkræshold. Prøven udtages let og er noninvasiv. Testen kan benyttes til både monitorering for at produktionsoptimere men også som diagnostisk værktøj ved symptomer på sygdom. Der kan testen for minimum 5 forskellige patogener på et kammer (en prøve). Prøven sendes med kurer eller almindelig post til AeroCollects eget godkendte, akkrediterede laboratorium i Brøndby, hvor den analyseres hurtigt, så der er svar senest 48 timer efter, at prøven er modtaget. Indtil videre er testen valideret og akkrediteret til IB, IBD, Salmonella og Campylobacter og senest er AI, Fowl Adenovirus og Eimeria spp. valideret.

Eimeria-valideringen var netop det, som blev fremlagt i Valencia. Vi har sammenholdt AeroCollect luftprøverne med sokkeprøver som reference. Vi opnår en specificitet på 100 %, sensitivitet på 97,2 %, accuracy på 98,3 % og dermed Cohen's Kappa på 0,97 (near perfect agreement). Eimeria er en sygdom, der kan have store økonomiske konsekvenser og samtidig kan det være svært at detektere den. I mange tilfælde er den først et problem i besætningen, hvis der er anden sygdom i huset. Derfor kan test på Eimeria fungere som en advarsel - er Eimeria pludseligt at finde i besætningen, kan det være et udtryk for, at man skal lede efter andre patogener. Yderligere oplysninger fås ved Emilie Ann Attwell Busch fra Aerocollect.

Ny Ph.D med speciale i kyllinger udklækket fra Aarhus Universitet

Af Jette Søholm Petersen, SEGES Innovation

AARHUS UNIVERSITET

Den 29. august forsvarede dyrlæge Tobias Kettrukat sin ph.d.-afhandling "Interventioner under inkubation og udvikling af lokomotorisk system, ydeevne og kødkvalitet hos han- og hun slagtekyllinger"

En del af Tobias arbejde blev finansieret af EU-projektet MonoGutHealth. Under sin praktik hos SEGES hjalp Tobias med litteraturstudier om genanvendelse af æggeskaller og Ca-forsyning til æglæggende høner. Tobias underviste også på Lovpligtigt kursus om hold af kyllinger, og var med ude og se opdræt, rugeægshøner og rugeri hos DanHatch samt en ny skrabeægsstald med varmevekslerventilation hos Hans Rauff i efteråret 2023.

Tobias studier viste, at små forskydninger i rugetemperaturen kan fremkalde ændringer i kyllingers muskeltvægt og egenskaber med betydning for kødkvaliteten. Derudover fandt han frem til, at en lavere temperatur i den første uge af rugeperioden kan fremme kyllingernes evne til kompensatorisk vækst senere i opvækstperioden.

Tobias' vejledere var lektor Margrethe Therkildsen og dr. Ewa Grochowska fra University of Science and Technology i Bydgoszcz i Polen. Bedømmelsesudvalget bestod af forskningsdirektør, Birte Lindstrøm Nielsen UFAW i England og Cécile Berri, der er forskningsdirektør for INRAE's store fjerkræafdeling ved University of Tours i Frankrig samt lektor Merete Edelenbos fra AU.

Forrest fra venstre: Margrethe Therkildsen, AU, Tobias Kettrukat, og Merete Edelenbos, AU.

Bagerst fra venstre: Birte Lindstrøm Nielsen, Jette Spholm Petersen, og Cécile Berri.

Kalenderen

9. oktober 2024 fra kl. 9 – 16. Lovpligtigt kursus om beskyttelse af slagtekyllinger. Yderligere oplysninger og tilmelding ved Jette Søholm Petersen jtp@seges.dk eller tlf. 21717715 senest d. 4/10. Deltagergebyr: 2.300 kr. per person.

5.- 7. november 2024. Nordic Poultry Conference i Helsinki, Finland. Se mere her: [Nordic Poultry Conference - Siipi.net](https://NordicPoultryConference-Siipi.net)

8. november 2024. Innovationscenter for Økologi afholder temadag om Skovlandbrug hos Gothenborg Fjerkræ. Yderligere info på ICOEL.dk , eller ved henvendelse til Mie Falck mief@icoel.dk

12 – 15. november 2024. EuroTier, Hannover, Tyskland.

26. – 29. november 2024. Agromek, MCH Messecenter Herning.

28. – 29. januar 2025. Fjerkrækongres, Vingsted Hotel & Conferencecenter.

Med venlig hilsen og ønsket om en dejlig sensommer og et godt efterår 😊

Jette Søholm Petersen og Niels Provstgård

Du må gerne dele mailen med kolleger, chef eller andre interesserede! Hvis nogen af dem ønsker at komme med på maillisten, så kontakt jtp@SEGES.dk Hvis du ikke ønsker at modtage FjerkræNyt, kan du framelde den ved at sende en mail til jtp@SEGES.dk. Du kan læse mere om SEGES Innovations persondata-politik [her](#). NB Hent formuleringer fra denne artikel til vores artikel

Kontaktinformationer:

Jette Søholm Petersen: E jtp@seges.dk og Niels Provstgård: E nipr@seges.dk